

15.

Dobro i radość wynikające ze wspólnej zabawy

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

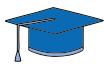
1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność budowania relacji

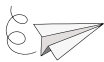
1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wrażliwość na drugiego człowieka

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Problem samotności i wyobcowania młodych ludzi na spotkaniach, imprezach, wycieczkach itp.

- Dobre sposoby na udaną zabawę.
- Kultura zabawy.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Gospodarz domu jest odpowiedzialny za serdeczną i przyjazną atmosferę spotkania.
- Wspólna zabawa integruje wszystkich z mojej klasy.
- Podczas zabawy nikt nie powinien zostać pominięty.

Zasady

- Szczególnie życzliwy kontakt nawiązuję z osobami, które na wspólnej uroczystości czy podczas zabawy czują się zagubione i osamotnione.
- Na spotkaniach nie zamykam się w gronie znajomych, ale życzliwie przyjmuję do towarzystwa osoby nowe.
- W czasie wspólnej zabawy, bez względu na własne opinie i antypatie, nie okazuję niechęci wobec innych.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Nie można odmawiać młodemu człowiekowi prawa do zabawy, rozrywki, wypoczynku.
- Muzyka czy zabawy dzieci nie muszą być zbieżne z gustem dorosłych, nie powinny jednak burzyć harmonii i wyzwalać agresji.
- Rodzice czuwają, by zabawy dzieci w domu były bezpieczne i dobre.

Zasady

- Orientuję się, kim są znajomi mojego dziecka, z którymi bawi się moje dziecko.
- Spotkania, jakie organizuję dla moich znajomych, są dla moich dzieci przykładem dobrej zabawy.
- Podsuwam dzieciom pomysły na dobrą zabawę z rówieśnikami.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Nie można ignorować problemu używek na imprezach szkolnych.

- Należy się zatroszczyć o odpowiednie miejsce do zabawy i właściwy czas.
- W czasie zabawy obowiązują normy moralne.

Zasady

- Nie narzucam uczniom swoich pomysłów, ale reaguję, gdy sposób zabawy jest niewłaściwy.
- Uczę dzieci kulturalnej zabawy, która rozwija człowieka.
- Daję odczuć uczniom, że cieszę się z ich dobrej zabawy.
- Także w czasie zabawy, pamiętam o obowiązujących normach moralnych.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Jedną z zabaw tanecznych niech będzie okazją do przeprowadzenia nauki tańca dla dziewcząt i chłopców. W trakcie imprezy, co pewien czas, przeprowadza się losowanie, w czasie którego każdy chłopiec, a następnie dziewczynka, otrzymuje bilet z imieniem partnerki lub partnera do następnego tańca. Losy zmieniają się tak, by nikt nie stał pod ścianą. Kolejnym zadaniem zapisanym na bilecie może być np.: powiedzenie życzliwego słowa do partnerki w tańcu.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Dzieci potrafią się bawić w sposób kulturalny i pozbawiony agresji. Doświadczają, że zabawa może być też okazją do drobnych wyrzeczeń, na rzecz dobra drugiego. Dostrzegają, że zaangażowanie wszystkich w zabawę, uczyni ją pełniejszą i bogatszą. Zabawa przestaje być polem rywalizacji i używania innych. Dzieci potrafią planować swoje codzienne obowiązki tak, by znaleźć czas na relaks i zabawę z przyjaciółmi.

1.10. ZAGROŻENIA

Często młodzi ludzie traktują zabawę jako formę rekompensaty za trudności i stresy, których doświadczają, i korzystają z niej w sposób nieumiarkowany. W ten sposób dochodzi do niewłaściwych, agresywnych zachowań pociągających za sobą przykre konsekwencje. W trakcie imprez młodzi ludzie nastawieni są wyłącznie na zaspokajanie egoistycznych przyjemności. Nie starają się wyjść naprzeciw potrzebom innych.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Zabawa, podobnie jak uprawianie sportu, ma ogromne znaczenie dla rozwoju intelektualnego i fizycznego dziecka. Stanowi także ważne źródło rozwoju osobowego. Dziecko najlepiej uczy się poprzez zabawę.

Wspólna zabawa z innymi dziećmi jest okazją do nabywania umiejętności społecznych: współpracy w grupie rówieśniczej, solidarności, wrażliwości na drugiego człowieka. To podstawowe elementy w budowaniu dojrzałej osobowości człowieka. Rodzice także powinni się bawić z dzieckiem i poprzez zabawę wchodzić w świat dziecka, by lepiej je zrozumieć oraz nawiązywać z nim serdeczne relacje. Wspólna zabawa jest czynnikiem silnie integrującym rodzinę.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Barbara Kosmowska – urodzona w 1958 roku, ukończyła filologię polską na Uniwersytecie Gdańskim. Jest adiunktem na Akademii Pomorskiej w Słupsku. Autorka książek dla dorosłych i dzieci. Jej powieść dla nastolatków *Buba*

wygrała konkurs „Uwierz w siłę wyobraźni” i została nominowana do nagrody „Książka Roku”, książka *Pozłacana rybka* otrzymała I nagrodę w Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren, a *Kolorowy szalik* został nominowany do Nagrody Literackiej im. Kornela Makuszyńskiego. Powieść *Nieźle ziółko* otrzymała nagrodę w konkursie „Książka Przyjazna Dziecku” i nagrodę Żółtej Cizemki. W 2015 roku czasopismo „Guliwer” przyznało jej statuetkę „Guliwer w krainie Liliputów” za całokształt twórczości pisarskiej.

Zjeżdżali z dwóch gór. Najpierw z małej, z której sanki toczyły się bardzo wolno, ale podróż trwała niezwykle krótko. A potem z dużej. Sanki mknęły z niej szybko i można się było nawet trochę przestraszyć, zanim stanęły u stóp pomnika zamysłonego poety.

Tango z energią gonił uciekinierów i zawsze zostawał w tyle. Za to na szczyt dużej góry wdrapywał się pierwszy, co oznajmiał szalonym szczekaniem.

A gdy bardzo się zmęczyli jazdą w dół i wspinaczką w górę, usiedli na sankach i Andzia wyjęła z plecaka mały termos. Była w nim herbata. Bardzo ciepła, pachnąca wanilią. Rozlała napój do plastikowych kubeczków. Wolno, aby się nie oparzyć.

– Jak chodziliśmy z tatą na wyprawę, to zawsze z tym termosem – powiedziała. – Tata uważał, że herbata w lesie całkiem inaczej smakuje.

– Mhm – zgodził się Jeremiasz. – Pycha.

Pomilczał chwilę i nawet nieco się speszył, zanim spojrzał na Andzię spod daszka czapki.

– A ten prezent od ciebie to jest bardzo fajny. Nigdy nie miałem takiego ładnego zeszytu.

– To może być twój pamiętnik. – Andzia opuściła głowę. – Wiesz, taki notes, w którym dziewczynki zawsze piszą, co się wydarzyło.

– A chłopcy? – Jeremiasz był wyraźnie zmartwiony.

– Chyba też mogą pisać – zamyśliła się Andzia.

– Mógłbyś sobie w nim notować ulubione samochody...

– Albo opisałbym, jak to było z Tangiem, kiedy go znalazłem...

– Znalazłeś?

– Tak. W piwnicach naszego bloku. Ktoś go przywiązał do starego fotela...

- To okropne!
- Pewnie! A ja się bawiłem w chowanego i przegrałem.
- Jak to przegrałeś?
- No, bo mnie od razu znaleźli, jak wyszedłem z Tangiem z tej piwnicy.
- Ale tak naprawdę to wygrałeś. – Andzia posmutniała. – Ja zawsze chciałam mieć psa.
- Jak chcesz, to Tango może być trochę twój – zaproponował Jeremiasz. – Już jest! Zobacz, jak się do ciebie klei. – Uśmiechnął się, widząc swojego pupila na kolanach Andzi. – A przed moją mamą to się tydzień ukrywa-
liśmy... – szepnął i zamilkł.
- Bawiłeś się z mamą w chowanego i wygrałeś? – zaśmiała się Andzia, uwalniając pieska z kolan.

B. Kosmowska,
*Dziewczynka
z parku*, wyd. Wilga,
Warszawa 2012, s. 67-71.

Przytoczony powyżej fragment książki pt. *Dziewczynka z parku* autorstwa Barbary Kosmowskiej obrazuje wartość wspólnej dziecięcej zabawy. Główna bohaterka o imieniu Andzia wybrała się razem ze swoim nowym kolegą z klasy Jeremiaszem i jego psem Tangiem na sanki. Jeremiasz powtarza rok i jest nowy w klasie. Zabawa jest doskonała. Dzieci na chwilę zapominają o swoich problemach – Andzia o śmierci taty, a Jeremiasz o swojej chorobie. Zabawa jest dla dzieci chwilą wytchnienia, beztroski, dziecięcej radości. Jest też okazją, by lepiej się poznać, porozmawiać i zaprzyjaźnić. Dzieci robią przerwę na wypicie herbaty, podczas której rozmawiają o najważniejszych dla siebie sprawach.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Nie istnieje jednak żadna sprzeczność między radością chrześcijańską a prawdziwymi radościami ludzkimi. Przeciwnie, te ostatnie znajdują swą pełnię i najgłębszy fundament właśnie w radości uwielbionego Chrystusa (por. Dz 2,24-31), który jest doskonałym obrazem i objawieniem człowieka wedle zamysłu Bożego.

DD 68.

Jan Paweł II, *Zaproszenie Jezusa. Przemówienie do młodzieży zgromadzonej na Polach Lednickich*, Watykan, 18.05.2002, w: tegoż, *Wyptyń na głębie. Ojciec Święty do młodych Polaków*, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2006, s. 234.

Jeżeli pragniecie, ażeby tajemnica Kany Galilejskiej miała znaczenie również dla was, by łaska tamtego dnia trwała w was i wydawała owoce szczęścia – zaproscie Jezusa! Zaproscie Go do waszych serc. Zaproscie Go do waszych rodzin. Niech będzie pierwszym Gościem waszych radości i trosk. Co dnia Go zapraszajcie razem z Maryją pod dach waszego domu. Gdzie gości Jezus, tam jest i prawdziwe wesele.

W obecnej epoce, w której panują niepokój i pośpiech technologiczny, niezwykle ważnym zadaniem rodzin jest wychowywanie zdolności oczekiwania. Nie chodzi o zabranianie dzieciom zabawy na urządzeniach elektronicznych, ale znalezienie sposobu zrodzenia w nich zdolności do odróżniania odmiennej logiki i nie stosowania prędkości cyfrowej we wszystkich dziedzinach życia. Odroczenie nie oznacza zaprzeczenia pragnienia, ale odłożenie jego zaspokojenia. Kiedy dzieci lub nastolatki nie są wychowane, aby przyjąć, że pewne rzeczy muszą poczekać, to stają się aroganckie, podporządkowujące wszystko zaspokojeniu swoich doraźnych potrzeb i dorastają z wadą: „chcę wszystko i natychmiast”. Jest to wielkie oszustwo, które nie sprzyja wolności, ale ją zatruwa. Kiedy natomiast wychowujemy, aby nauczyć odkładania pewnych rzeczy i oczekania na stosowną chwilę, to uczymy wówczas, co znaczy być panem samego siebie, niezależnym od swoich impulsów.

AL 275.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej i była tam Matka Jezusa. Zaproszono na to wesele także Jezusa i Jego uczniów. A kiedy zabrakło wina, Matka Jezusa rzekła do Niego: „Nie mają już wina”. Jezus Jej odpowiedział: „Czyż to moja lub twoja sprawa, Niewiasto? Czy jeszcze nie nadeszła godzina moja?” Wtedy Matka Jego powiedziała do sług: „Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie”. Stało zaś tam sześć stągwi kamiennych przeznaczonych do żydowskich oczyszczeń, z których każda mogła pomieścić dwie lub trzy miary. Jezus rzekł do sług: „Napełnijcie stągwie wodą!”. I napełnili je aż po brzegi. Potem powiedział do nich:

Zaczerpnijcie teraz i zanieście staroście weselnemu! Ci więc zanieśli. Gdy starosta weselny skosztował wody, która stała się winem – nie wiedząc, skąd ono pochodzi, ale słudzy, którzy czerpali wodę, wiedzieli – przywołał pana młodego i powiedział do niego: „Każdy człowiek stawia najpierw dobre wino, a gdy się napiją, wówczas gorsze. Ty zachowałeś dobre wino aż do tej pory”. Taki to początek znaków uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej. Objawił swoją chwałę i uwierzyli w Niego Jego uczniowie. Następnie On, Jego Matka, bracia i uczniowie Jego udali się do Kafarnaum, gdzie pozostali kilka dni.

J 2,1-12;
por. 1 Krn 13,6-8;
Mk 6,22-25.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Błogosławieństwa odsłaniają cel życia ludzkiego, ostateczny cel czynów ludzkich: Bóg powołuje nas do swojego własnego szczęścia. Powołanie to jest skierowane do każdego osobście, ale także do całego Kościoła, nowego ludu tych, którzy przyjęli obietnicę i żyją nią w wierze.

KKK 1719;
por. 736; 832.

IV. LITERATURA

- Bronikowski M., Muszkieta R., *Zabawy i gry ruchowe w wychowaniu fizycznym*, wyd. Akademia Wychowania Fizycznego, Poznań 2000.
- Flemming I., *Po prostu zaczynamy. Praktyczne porady z zakresu pedagogiki zabaw*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 1999.
- Franciszek, *Adh. Amoris laetitia. O miłości w rodzinie*, Wydawnictwo M, Kraków 2016.
- Fuchs B., *Gry i zabawy na dobry klimat w grupie*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 1999.
- Griesbeck J., *Zabawy dla grup*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 1999.
- Grün A., Robben R., *Ustalać granice, szanować granice*, wyd. Jedność, Kielce 2006.
- Hauk D., *Łagodzenie konfliktów w szkole i w pracy z młodzieżą. Poradnik do treningu mediacji*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 2006.
- Jan Paweł II, *List apostołski Dies Domini do biskupów, kapłanów i wiernych o świętowaniu niedzieli*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 450-487.
- Jan Paweł II, *Nie poddawajcie się «kulturze śmierci»*, Rzym, 14.04.1984, w: *Stworzeni do miłości. Jana Pawła II rozmowy młodymi*, red. A. Sie-radzki, Łomianki 1991, s. 78.
- Jan Paweł II, *Zaproszenie Jezusa. Przemówienie do młodzieży zgromadzonej na Polach Lednickich*, Watykan, 18.05.2002, w: tegoż, *Wyplłyn na głębię. Ojciec Święty do młodych Polaków*, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2006, s. 234.
- Kosmowska B., *Dziewczynka z parku*, wyd. Wilga, Warszawa 2012.
- Milne A.A., *Kubuś Puchatek. Chatka Puchatka*, tłum. I. Tuwim, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2018.
- Portmann R., *Gry i zabawy kształtujące pewność siebie*, tłum. M. Rita, wyd. Jedność, Kielce 2001.
- Vopel K.W., *10 minut przerwy*, tłum. S. Morasiewicz, wyd. Jedność, Kielce 1999.
- Vopel K.W., *Nie samym chlebem... Eksperymenty dla młodzieży wyjaśniające znaczenie wartości*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 2002.

